

Tannhelse sekretæren

Forbrukerrådet

Tannhelseportal kommer i 2012

Bekymring for utvikling av yrket

Taper i jobb-konkurransen

Stor kursoversikt

Se kurstilbudet for hele 2012

Mynte
(*Mentha x. piperita*)

Eukalyptus
(*Eucalyptus globulus*)

Timian
(*Thymus vulgaris*)

Berglyng
(*Gaultheria procumbens*)

Vår løsning på munnskyll.

I dag finnes det mange ulike munnskyllemidler å velge mellom. Her får du vite mer om hva vi anbefaler, og hvilke ingredienser vi mener er viktige.

Fire eteriske oljer er grunnlaget

Tymol, metylsalicylat, eukalyptol og mentol – fire viktige eteriske oljer som alltid utgjør grunnlaget for Listerine®. De er delvis syntetisk fremstilt, men har alle sin opprinnelse fra naturen og er naturligvis bakteriehemmende. Tymol kommer opprinnelig fra timian, metylsalicylat fra berglyng, eukalyptol fra eukalyptus-treets blader, og mentol fra peppermynte. Eteriske oljer har gode antiseptiske egenskaper og har blitt brukt i munnhelse verden over i lang tid.

Det er de eteriske oljene som gir Listerine® den friske smaken. Til å begynne med opplever noen smaken som veldig sterk, men det er helt normalt. Etter et par ukers bruk blir man vant til det.

Sikkert, effektivt og veldokumentert

- Internasjonale studier over 50 år og over 100 publiserte artikler har bidratt til at Listerine® har en veldokumentert effekt- og sikkerhetsprofil.
- En seks måneders lang RCT-studie er ett eksempel på en undersøkelse som har konkludert med at å skylle med Listerine® i tillegg reduserer plakkmengden mellom tennene med 48 % sammenlignet med bare å bruke tannbørste og tantråd.
- Et lavt plakknivå beskytter tannkjøttet og forebygger både karies og dårlig ånde.

En sterk vitenskapelig dokumentasjon i kombinasjon med lang brukserfaring gjør Listerine® med eteriske oljer til et godt og trygt valg.

Innhold

Hilde Uthaug Ny prisportal

Side 12

Kurstilbud i 2012

Side 16

Krav til autorisasjon

Side 20

Annet innhold:

Leder	5	Utskiftning av amalgam	15
Smånytt	6	Kursoversikt 2012	16
Hard jobb konkurranse	8	Arbeidsrettslige virkninger	
Tap i trygderetten	10	av å kreve autorisasjon	20
Ny prisportal	12	Aktuelt	23
Vær så god neste	14		

Medlemsblad for Tannhelsesekretærenes Forbund (ThsF),

Stiftet 23.01.2007.
Tilsluttet Parat (YS).

Utgis av:

Tannhelsesekretærenes Forbund
(ThsF)/Parat.
Parat, Pb 9029, Grønland
0133 OSLO

www.parat.com
www.thsf.no

Besøksadresse:

Brugata 19, Grønland, Oslo
Telefon: 21 01 36 00
Telefaks: 21 01 38 00

Leder av Tannhelse- sekretærenes Forbund:

Gerd Bang-Johansen
Telefon: 21 01 37 70
Mobil: 984 88 100
gerd.bang.johansen@parat.com

Ansvarlig redaktør:

Gerd Bang-Johansen

Redaksjon:

Media Solution AS,
Postboks 9393, Grønland,
0134 Oslo.

Forsidefoto:
Trygve Bergsland

Redaktør:

Trygve Bergsland
Telefon: 905 85 639
trygve@media-solution.no

Annonser:

Tlf. 905 85 639
salg@media-solution.no

Layout:

Signus
Telefon: 470 28 038
grethe@signus.no

Trykk:

BK Grafisk AS
Telefon: 33 48 59 00

ThsF
Tannhelsesekretærenes Forbund

ISSN:1504-5714

Abonnement:

Media Solution AS,
Tlf. 905 85 639,
abo@media-solution.no

JA jeg vil bli medlem i Tannhelse-
sekretærenes Forbund/ Parat

ThsF
Tannhelsesekretærenes Forbund

Fra:

Navn:

Fødselsdato:

Personnummer:

Adresse:

Postnr:

Poststed:

Privat telefon:

Mobiltelefon:

E-postadresse privat:

Arbeidssted:

Adresse:

Postnr:

Poststed:

E-postadresse jobb:

Direkte telefon:

Stillingsnavn:

Stillingsprosent:

Lønningskontor navn:

Har du avtale om at Mønsteravtalen er en del av din arbeidsavtale? ja nei

Betalingsmåte: Trekk over lønn Faktura Autogiro

Jeg ønsker å bli kontaktet når det gjelder bank og forsikringsordninger.

Post skal sendes: Privat Arbeidssted

parat

en arbeidstaker-
organisasjon i YS

For å ivareta mine medlemsbetingelser samtykker jeg i at Parat utleverer nødvendige opplysninger om min fagforeningstilknytning til Parat/YS's samarbeidspartnere.

Dato, sted

Underskrift

Vervet av (navn)

Blanketten rives ut, eller kopieres og sendes til:
Tannhelsesekretærenes forbund, Postboks 9029 Grønland, 0133 Oslo

Karriere- og ledermuligheter i tannhelsetjenesten

Jeg har med bekymring observert at tannhelsesekretærstillinger utlyses mot og besettes av personer med ikke-tannhelsefaglig utdanning.

Konkret dreier det seg om at de odontologiske instituttene, sykehusene og kompetansesentrene søker etter og tilsetter sykepleiere og helsesekretærer i stillinger som normalt skulle vært besatt av tannhelsesekretærer.

Det kan være mange grunner til en slik utvikling. Organisasjonen endrer seg og kompetansekravene med den. Det er for meg et tankekors at tannhelsens behov for kombinasjonen tannhelsefag og ledelsesfag tilsynelatende ikke dekkes av de utdannelse som tilbys for tannhelsesekretærer. For meg er det naturlig å se at det totale kompetansebehovet i tannhelsen primært skal dekkes av «våre egne» – tannhelsesekretærer, tannleger og tannpleiere.

Jeg mener det er behov for en debatt omkring dette:

- Var det riktig å fjerne tannhelsesekretærutdannelsen fra fakultetet og det sentrale kompetansemiljø for tannhelsen? Eller bør vi se på behovet for en oppgradering av etter- og videreutdannelsen for vår yrkesgruppe, lagt til fakultetene?
- Hvilke tannhelse- og ledelsesfaglige mangler er det i utdannelsen for tannhelsesekretærer som gjør det nødvendig å tilsette sykepleiere? Kan og bør de tannhelsefaglige utdannelse styrkes slik at de i større grad gir karrieremuligheter?
- Hvilke konsekvenser kan det få for rekruttering til tannhelsesekretærutdanningen at karrieremulighetene innsnevres og lederstillinger overtas av andre utdanningsgrupper?
- Bør vi legge større vekt på å synliggjøre vår egen utdanningskvalitet, kompetanse og utviklingspotensial innad i tannhelsemiljøene?

Jeg kommer til å ta initiativ til møter med andre aktører i tannhelsen med tanke på å diskutere disse spørsmålene og vurdere behovet for å evaluere tannhelsens utdanningssystemer opp mot dagens behov.

Jeg ønske dere alle en riktig god og fredelig jul, og så håper jeg julegavealmanakken faller i smak.

Vennlig hilsen
Gerd Bang-Johansen
Leder

Tannklinikker får refs av Arbeidstilsynet

Sogn og Fjordane fylkeskommune har ikke orden på lagring av kjemikalier. Syv tannhelseklinikker i fylket trues nå med tvangsmulkt fra Arbeidstilsynet dersom ikke forholdene er i orden innen årets utgang.

I følge firda.no vil hver klinikk få 500 kroner i dagbøter etter nyttår, dersom ikke lagringen av kjemikalier blir forskriftsmessig behandlet. Pålegget om å rydde opp i saken ble første gang gitt 29. oktober 2010 og fylkeskommunen har senere fått tre utsettelse.

Pepsodent sminker tennene

TV2 hjelper og det svenske forbrukerprogrammet Plus har testet Pepsodent White Now og funnet ut at tannkremen inneholder et blått fargeemne som setter seg på tennene og virker omtrent i ett minutt.

Du leser riktig. Tannlege, Lena Karlsson, ved Karolinska institutet i Stockholm sier at de som har opplevd å få hvitere tenner faktisk har merket det umiddelbart. Det oppsiktsvekkende er at studien kun beviser at effekten varer i ett minutt.

Informasjonssjef, Anne Gjemdal, i Lilleborg, som markedsfører Pepsodent i Norge, bekrefter at virkningen er midlertidig. Gjemdal viser også til informasjon på Lilleborgs nettside der det står: «Gjennom den unike formuleringen som inneholder blå fargepigmenter skapes en temporær tynn blå hinne på tennene som gjør at tennene umiddelbart oppleves som hvitere». Tannkremen er benyttet flittig i TV-reklame der en ung kvinne fortryller en mengde menn med sitt blendende hvite smil.

Kurs i regi av tannlegeforeningen

Den norske tannlegeforening (NTF) arrangerer kurs i lokalanestesi for tannpleiere og tannhelsesekretærer i januar 2012. NTF skriver at kurset først og fremst tar sikte på å gi kursdeltakerne nødvendig teoretisk kunnskap for å kunne gi infiltrasjonsanestesi i munnhulen og at kurset er en fin anledning for tannhelsesekretærer til å utvide sitt kompetanseområde.

Dette kurset arrangeres på odontologen i Bergen, men sjekk også tannlegeforeningen.no for andre aktuelle kurs.

Revolusjon innen søtningsstoff

Søtere enn sukker, uten kalorier og tannhelsevennlig: EU-kommisjonen har bestemt å tillate søtningsmiddelet Steviolglycosid, skriver Dagligvarehandelen. Middelet stammer fra den subtropiske Stevia-planten og har vært godkjent i Asia i flere år.

De europeiske myndighetene for mattrygghet, EFSA, har fastslått at søtningsmiddelet ikke har helsefarlige bivirkninger. Tvert imot anses Stevia å være sunnere enn sukker. Søtningsmiddelet brukes i næringsmidler som yoghurt, müsli, drikkevarer, sjokolade og andre produkter. I følge studier utført av EFSA forårsaker Stevia heller ikke karies i tennene.

Kilde: Dagligvarehandelen

175 000 kroner for én tann

Den canadiske tannlegen, Michael Zuk, har i følge E24 kjøpt John Lennons tann for 19 500 pund, noe som er litt over 175.000 norske kroner, under en auksjon i Stockport.

Tanna ble gitt av John Lennon til hans hushjelper, Dat Jarlett, som jobbet hos Lennon på 60-tallet. Han sa til henne at hun kunne kaste den, eller gi den til datteren sin som en souvenir. Hushjelpen valgte det siste. I følge Karen Fairweather fra Omega Auctions er ikke tanna akkurat noe pent samleobjekt. – Den er ganske grusom – gulaktig og brun, sier hun.

Kilde: E24

Kommunen jager ut tannhelsetjenesten

Kvinnherad kommune i Hordaland fylke har sagt opp leieavtalen tannhelsetjenesten har i Rosendal og på Sæbøvik. Tannhelsetjenesten på Husnes har i underkant av to år på seg til å finne seg nye lokale. På Sæbøvik kan de bli stående uten noe tilbud.

Kommunen er ikke interessert i å finne alternative løsninger i følge grenda.no som har snakket med overtannlege, Torunn Gaarden. Kommunen ønsker å benytte de aktuelle lokalene til sykehjemsplasser når samhandlingsreformen trer i kraft. Gaarden mener det vil bli vanskelig å finne alternativ plass til tannhelsetjenesten og forteller at også kjeveortopedien vil bli borte, da disse bruker tannhelsetjenestens lokaler på Husnes. Rosendal er kjent for Baroniet Rosendal og som innfallsporten til Folgefonna nasjonalpark.

Nye brosjyrer

ThsF har fått laget tre nye brosjyrer. Én forteller om ThsF og fordelene med å være organisert, én beskriver hvordan og hvorfor ungdom skal velge tannhelsesekretærutdanningen og den siste forteller om yrkesetiske retningslinjer for oss tannhelsesekretærer.

Brosjyrene bør være tilgjengelig på alle tannlegekontor og tillitsvalgte oppfordres til å benytte brosjyrene ved alle møter og arrangementer lokalt og regionalt. Ta kontakt med Gerd Bang-Johansen eller Anne-Gro Aarmo for å få tilsendt det antall du trenger. Du kan også sende en e-post til: thsf@parat.com for å bestille det du trenger.

10 millioner investert i Melhus

Melhus kommune satser på tannhelsetjenesten og har investert i underkant av åtte millioner kroner i bygg. I tillegg er det kjøpt inn utstyr for to til tre millioner i følge Trønderbladet og klinikkisjef Anders Wennatrø.

Det var på tide, i følge overtannlege Anne Grethe Beck Andersen, som sier klinikken har vært moden for utskifting i mange år.

– Den vi hadde, var den mest slitte og umoderne klinikken, men er nå den mest moderne, sier Beck Andersen.

Tannklinikken har flyttet ned i første etasje slik at de har adkomst fra gateplan, og har et eget behandlingsrom for handikappede pasienter. Klinikken har sju behandlingsrom og har 5,5 tannlegestillinger.

Kjønnsdelt eierskap

Kjønnsforskjeller i utdanning og arbeid er en av grunnene til at det er så vanskelig å nå regjeringens mål om 40 prosent kvinnelige bedriftseiere innen 2013, mener forskere. Forskningen viser samtidig at det er mindre forskjeller innenfor frie yrker som for eksempel tannlege.

Tre av fire gründere er menn i følge forskerne, Gry Agnete Alsos og Elisabet Ljunggren. Entreprenørskap har vært ansett som en mannlig sosial praksis, basert på faktorer som høyteknologi, vekst, risiko og innovasjon. Forskerne argumenterer dermed med at det er dyptgående strukturelle og kulturelle faktorer som bidrar til kjønnskjevhetene i entreprenørskap.

Den høyeste kvinnelige eierandelen finner forskerne innenfor frisør og velvære, barnehager og salg av klær,

De mener det er lettere å endre kjønnskjevheter i frie yrker som tannlegeyrket, der det er klart og tydelig hvordan man skal oppnå målet.

– Disse frie yrkene er mer tilgjengelig for kvinner, fordi man oppnår legitimitet gjennom utdanning, sier Elisabet Ljunggren.

Kilde: forskning.no

Hard jobb- konkurranse

Tannhelsesekretærer er den største yrkesgruppen på de odontologiske avdelingene rundt i landet. Når instituttledelsen skal velge avdelingsledere, faller valget på sykepleiere. Skadelig for rekrutteringen til yrket, sier leder i ThsF, Gerd Bang-Johansen. For dårlig utdanning, sier instituttleder Pål Barkvoll.

Av: Trygve Bergsland

Utdannede tannhelsesekretærer med autorisasjon og ansatt på odontologiske avdelinger knyttet til universitetene, føler seg forbigått i ansettelsesspørsmål.

Viktig med karrieremuligheter

Ifølge tillitsvalgte ved Universitetet i Oslo er mulighet for en videre karriere og økt lønn en viktig motivasjonsfaktor i yrket.

– Vi har tidligere akseptert at det ansettes sykepleiere i lederstillinger, dette på bakgrunn av ledelsens begrunnelse om manglende formalkompetanse, sier hovedtillitsvalgt for Parat ved Universitetet i Oslo, Ole Martin Nodenes.

Krever mer utdanning

Instituttleder Pål Barkvoll sier at det ble fattet et vedtak om å benytte sykepleiere som avdelingsledere helt tilbake til 1999.

– For å bli avdelingsleder i dag krever vi utdanning som sykepleier med tilleggsutdanning i ledelse. Sykepleiere har bredere utdanning knyttet til hygiene og forhold som berører helseloven. Vi er samtidig bekymret for manglende tilgang på dyktige tannhelsesekretærer. På mange måter oppfatter vi deres utdanning i dag som dårligere enn tidligere, sier Pål Barkvoll.

Sykepleiere må ha gjennomført treårig videregående opplæring før de kan begynne på høyskolen. En utdanning som sykepleier er en treårig høyskoleutdanning som fører frem til en bachelorgrad. Tannhelsesekretærer kan starte sin utdanning etter gjennomført grunnskole og krever treårig yrkesutdanning.

– Mangelen på kompetente tannhelsesekretærer vil kunne føre til at vi må

ansette folk med denne utdannelsen fra andre land som Sverige og Tyskland. Tidligere utdannet vi tannhelsesekretærer her på instituttet, noe kunnskapsdepartementet gjorde endringer på for flere år siden. For å avhjelpe rekrutteringen ansetter vi nå merkantilt utdannede til enklere oppgaver som ekspedisjon og lignende, sier Pål Barkvoll.

Høyt sykefravær

Sykt høyt fravær, skriver universitetsavisen På Høyden om sykefraværet ved Odontologisk universitetsklinikk i Bergen.

I 2010 hadde Universitetet i Bergen et sykefravær på 3,8 prosent. Ved Odontologisk universitetsklinikk var fraværet nesten tre ganger så høyt.

– Mens UiB som helhet har et sykefravær som ligger flere prosentpoeng under landsgjennomsnittet, er virkeligheten en helt annen ved Odontologisk universitetsklinikk. Der er det legemeldte sykefraværet langt høyere.

Tannhelsesekretærer har høyt sykefravær

– Klinikken er en helt annerledes enhet enn et institutt, innleder klinikkssjef Hildur

C. Søhoel når hun skal forklare det høye fraværet ved klinikken.

– Det skal være operativ drift hele tiden, og vi skal være riktig bemannet hele tiden. Det krever at man er 100 prosent til stede når man er på jobb, særlig ettersom hvert team som er på jobb har ansvar for cirka seks studenter og seks pasienter, sier hun. Det er ulike yrkesgrupper ved klinikken, og Søhoel forteller at fraværet er ulikt i de ulike yrkesgruppene.

– Det er gjerne tannhelsesekretærgruppen som har størst sykefravær. Det er en gruppe som ikke finnes ved resten av universitetet, og som har mange tunge løft i løpet av en arbeidsdag. Det

er mye muskel- og skjelettplager som har forårsaket fraværet, sier hun.

Høyt fravær også på sykehusene

Selv om mye av fraværet kan forklares slik, forklarer det trolig ikke alt.

– Det er mer naturlig å sammenligne oss med et sykehus enn med resten av universitetet, sier Søhoel.

Ved Haukeland har det legemeldte fraværet variert mellom 6,6 og 7,8 prosent de siste 10 kvartalene, mens tilsvarende tall for Odontologisk universitetsklinikk har fluktuert mellom 9,6 og 12,8 prosent, skriver *På Høyden*.

Tap i trygderetten

Av: Trygve Bergsland

Arbeidsminister Hanne Bjurstrøm og NAV anmodet i sommer trygderetten om å avgjøre en ny sak om kvikksølvskadde tannhelsesekretærer. Avgjørelsen som kom falt i favør av Bjurstrøm og NAV. Leder i Tannhelsesekretærenes Forbund, Gerd Bang-Johansen, er skuffet, men varsler flere saker i tiden fremover.

Denne nye saken i trygderetten ble avgjort av en utvidet sammensetting av fem medlemmer. Arbeidsminister Hanne Bjurstrøm og NAV var ikke fornøyd med avgjørelsen i to tidligere saker som gikk i favør av de kvikksølvskadde tannhelsesekretærene. Istedenfor å anke sakene de ikke var fornøyd med, valgte de å plukke ut en ny sak som en form for prinsipp sak. De berørte parter i saken, Tannhelsesekretærenes Forbund og Fagforbundet, fikk ingen mulighet til å påvirke valg av sak.

Ikke overrasket

Leder i Tannhelsesekretærenes Forbund (ThsF), Gerd Bang-Johansen, sier hun er skuffet, men ikke overrasket over utfallet.

– Dette er en sak der vi ikke har hatt noen påvirkningsmulighet, og der den aktuelle tannhelsesekretæren verken er medlem hos oss, eller Fagforbundet. Resultatet er uansett skuffende, samtidig ser vi at retten presiserer at det er forskjell på denne saken, og de to sakene vi vant i desember i fjor. Retten bekrefter vel også langt på vei at det er flere tannhelsesekretærer som er kvikksølvskadet, selv om denne saken ikke førte frem for den skadelidde, sier Gerd Bang-Johansen.

Vanskelig å finne prinsipielle standpunkt

Advokat for kvinnen som gikk til sak mot NAV, Carl Gunnar Sandvold, er usikker på hvilken betydning denne avgjørelsen vil få for andre saker knyttet til kvikksølvforgiftning.

– Retten har lagt vekt på at denne saken skiller seg ut i fra de foregående kvikksølv-sakene. Trygderetten har brukt mye plass for å beskrive omfanget av denne spesielle saken, samtidig er det vanskelig å finne mange prinsipielle standpunkt som jeg kan se at automatisk vil være overførbare til andre saker knyttet til denne problematikken, sier Carl Gunnar Sandvold, som mener det fortsatt er Rød-saken fra i fjor som fremstår mest prinsipiell i denne type saker.

Advokat i Vogt & Wiig, Øyvind Vidhammer, mener kjennelsen er lite prinsipiell.

– Jeg kan ikke se at kjennelsen trekker opp generelle retningslinje, verken i den ene eller andre retning. En klar svakhet ved kjennelsen er at faktum er snevert og lite representativt sammenliknet med en rekke av de øvrige kvikksølv sakene som er stilt i bero. Kjennelsen begrenses dermed til en konkret vurdering av et faktum som er lite egnet til å avklare de prinsipielle spørsmål

som kvikksølv sakene reiser. Jeg hadde håpet at avgjørelsen kunne vært mer veiledende i forhold til de øvrige kvikksølv sakene som er satt på vent i nedover i NAV systemet. Det er dessuten en svakhet ved kjennelsen at trygderetten ikke fulgte rådet om å innhente grundigere og mer oppdatert medisinsk sakkyndigutredning. Da kunne retten muligens ha sagt noe mer retningsgivende om hva som kan anses som et karakteristisk sykdomsbilde som følge av kvikksølvforgiftning. For øvrig skal det bemerkes at trygderetten på ingen måte snevret inn eller tar avstand fra de to tidligere mye omtalte kvikksølvkjennelsen fra desember 2010, sier Øyvind Vidhammer.

Det kommer flere saker

Leder for juridisk avdeling i Parat, Anders Lindstrøm, sier i en kommentar at de har flere saker som vil bli prøvet for trygderetten i tiden fremover.

– Der vi mener vi har en god sak vil disse, dersom det er nødvendig, bli anket inn for lagmannsretten og i ytterste fall høyesterett, sier Anders Lindstrøm.

ThsF tilbyr sine medlemmer å kjøpe **navnskilt**

AUTORISERT
TANNHELSESEKRETÆR
Mariell Adam

ThsF
Tannhelsesekretærenes Forbund

ThsF tilbyr våre assistenter og autoriserte tannhelsesekretærer å kjøpe navnskilt!

Skiltet er ca 6,5 x 3 cm, sølvfarget og med rett tittel, ditt navn og ThsF's logo gravert.

Skiltet koster kr 156,- (inkl. moms)

Dersom du ønsker navnskilt må du innbetale kr 156,- til kontonr. 1644.28.49270 og sende bestillingsslippen under i utfylt tilstand til ThsF. Ønsker du flere skilt ganger du opp beløpet.

ThsF bestiller skiltene når vi har samlet opp minimum 10 enkeltbestillinger. Derfor kan det ta litt tid før du får skiltet ditt.

Er du autorisert MÅ du legge ved KOPI AV AUTORISASJONSBEVISET DITT

Vennlig hilsen
ThsF, Tannhelsesekretærenes Forbund

Denne delen fylles ut og sendes til ThsF.
Faks: 21 01 38 00. Post: ThsF-Parat, Pb 9029, Grønland, 0133 OSLO
eller pr E-post: anne-gro.aarmo@parat.com

JA, jeg ønsker mitt eget navneskilt!

Navn som skal graves:

SKRIV BLOKKBOKSTAVER, MAX 22 BOKSTAVER

NAVN

MEDLEMSNUMMER

ADRESSE

POSTNR OG POSTSTED

TELEFON

MOBIL

ANTALL SKILT

AUTORISERT

ASSISTENT

(sett kryss)

Skilt og faktura sendes til adressen jeg har oppgitt over

Dato:

Signatur

Slutt på priskaos hos tannlegene

For å få prisinformasjon på tannlegetjenester må du i dag reise fysisk rundt til alle klinikkene for å sjekke takstene på venteværelset. Pasientene som ringer tannlegen møter en jungle av priser. Svært mange tannlegekontorer opplyser ikke om prisene sine, verken på telefon eller nett.

Av: Trygve Bergsland

Avisen i Tromsø har testet 15 klinikker i sitt område, og av disse er det kun én av disse som har prisliste tilgjengelig på nett. Verre var det at 5 av de 15 private klinikkene nektet å oppgi prisene sine selv etter flere forsøk på telefon og e-post. Det var kun Colosseumklinikken som hadde oppdatert prisliste tilgjengelig.

– For oss er det viktig å fremstå som seriøse, derfor har vi valgt å være åpne om priser på nettet. Tydelig og tilgjengelig prismerking er noe vi prioriterer. På den måten kan pasienter på forhånd gjøre research på prisene til de ulike klinikkene og velge ut ifra det, sier klinikkleder Kristine Sørensen til avisen.

Uforståelige prislister

Avisen har også funnet ut at prislisten til den offentlige tannhelsetjenesten på Internett så å si er uforståelig for de aller fleste som ikke har tannhelsefaglig bakgrunn. «Fissurforsøgling», «resinsementert bru» og «Incisjon av abscess» er eksempler. Også de vanligste behandlingene er unødvendig kronglete beskrevet. Det står skrevet «molar» i stedet for jeksel, «anestesi» i stedet for bedøvelse, og «ekstraksjon» om trekking av tenner.

Hva som inngår i prisen på en behandling varierer også mye. Noen klinikker har bedøvelse inkludert i prisen, andre regner dette utenom. Noen klinikker har også hygiene- og driftstillegg. Dette blir ikke alltid informert om på forhånd og prisene på disse tilleggene koster ofte mellom 100 og 200 kroner.

Pliktig innrapportering

Regjeringen har lenge jobbet med lansering av ulike prisportaler, sist omtalt i stortingsmelding nummer én i år, der man i revidert nasjonalbudsjett har styrket Folkestrygdens stønadsordning til behandling hos tannlege med 137 millioner kroner. Ifølge helse- og omsorgsminister Anne-Grete Strøm-Erichsen, vil rundt 10 millioner av disse kronene bli brukt til pasientrettede tiltak, blant annet etablering av elektronisk prisportal.

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet har sett behov for nye forskrifter knyttet til at tannlegekontorene får en plikt til å innrapportere prisene sine. Etter gjennomført høring nå i 2011, er disse forskriftene hjemlet i markedsføringslovens paragraf 10. Forskriftene er i overensstemmelse med EU-direktiver på forbrukerområdet.

Forbrukerombud Gry Nergård sier at næringsdrivende, og i dette tilfellet tannhelsetjenesten, nå løpende må gi oppdaterte priser til en tannhelseportal slik at det blir enklere for forbrukerne å sammenligne priser. Tannhelseportalen vil bli opprettet i løpet av første halvår 2012. Formålet er, ifølge Nergård, at forbrukerne skal kunne sammenligne priser for forskjellige tannhelsetjenester, og at portalen dermed vil stimulere til konkurranse og være prisdempende.

Operative fra våren 2012

Forbrukerombudet mener det er en viktig forutsetning for virksom konkurranse, og

Hilde Uthaug har fått jobben som daglig leder i den nye tannhelseportalen.

derigjennom effektiv ressursbruk, at forbrukerne har tilstrekkelig oversikt over priser og kvaliteter i markedet for å treffe fornuftige kjøpsbeslutninger ut fra sine behov. Seniorrådgiver i Forbrukerrådet, Hilde Uthaug, har fått jobben med å lede prosjektet med den nye tannhelseportalen.

– Forbrukerrådet har på oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet fått i oppgave å opprette og drifte portalen. Jeg har fått jobben som daglig leder, og min første oppgave vil være å inngå formelle avtaler med de ulike it-leverandørene. Prosjektstart er satt til 2. januar 2012, og i løpet av våren neste år skal vi være operative, sier Uthaug.

Markedsportalen for tannhelsetjenester skal være en nettbasert tjeneste hvor forbrukerne skal kunne søke opp behandlingstilbud og priser på tannhelsetjenester i Norge og utlandet.

– Portalen vil være søkbar og det skal være mulig å hente en komplett oversikt over aktuelle tannleger og spesialister. I tillegg skal forbrukerne få informasjon om tilgjengelighet, åpningstider og behandlingstilbud, sier Hilde Uthaug.

Vil involvere ansatte i tannhelsetjenesten

Uthaug sier at en viktig oppgave er å finne de mest hensiktsmessige måter for tannhelsepersonell å rapportere inn priser på.

– Vi ønsker å involvere leverandørene av de ulike systemene tannlegene i dag bruker. Brukergrensesnittet må tilpasses brukerne som skal rapportere inn priser. Det skal kunne innrapporteres priser gjennom Norsk Helsenett, men også manuell innrapportering vil være mulig, sier hun.

Det vil bli utarbeidet prispakker basert på hvordan tannlegene i dag bruker sine prosedyretakster. Behandlingseksemplene som prises vil derfor utarbeides i samarbeid med Tannlegeforeningen.

– Tannlegeforeningen skal bevisstgjøre sine medlemmer om plikten og behovet for innrapportering. Vi vil også opprette et testpanel av profesjonelle brukere, der tannleger, tannpleiere og tannhelsesekretærer vil delta. Det legges stor vekt på brukervennlighet og brukeropplevelse for alle som skal nyttiggjøre seg tjenesten. Selv regner jeg med at omtrent 70 prosent av alle tilbudene er på plass når vi lanserer tjenesten til våren, og at det resterende kommer på plass raskt etter dette. Vi tenker oss også å lage en mulighet til at tjenesten er tilgjengelig på andre nettsider, som for eksempel www.thsf.no, sier Hilde Uthaug.

Nye forskrifter

Prisforskriften er gitt med hjemmel i markedsføringsloven. Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet har ansvaret for loven, men det er Forbrukerombudet som fører tilsyn med hjemmel i loven og forskriften.

Vær så god neste

Leder for «Tandvårdskadeförbundet» i Sverige, **Margaretha Molius**, har skrevet en bok med tittelen «Var så god nästa». Boken handler om Molius' erfaringer som kvikksølvforgiftet tannhelsesekretær, og tittelen forteller om hvor lett det var å bytte ut tannhelsesekretærene etter at de ble syke.

Av: Trygve Bergsland

Forfatter av boken:
Margaretha Molius

Tannhelsesekretærene i Norge har vanskeligheter med å få godkjent kvikksølvforgiftning som yrkesskade, men har allikevel kommet svært mye lenger i dette arbeidet sammenlignet med Sverige. Leder for Tannhelsesekretærenes Forbund, Gerd Bang-Johansen, er trukket frem som et eksempel på godt utført arbeid overfor myndigheter og politikere. Det samme er Synnøve Bakke i Brennpunkt-redaksjonen fra NRK. Molius skriver samtidig at hun savner et tettere samarbeid mellom de nordiske landene på dette området.

Ufarlig kvikksølv

Margaretha Molius forteller at hun ofte ikke blir trodd når hun beskriver sykdomsbildet og sammenhengen med arbeidet som tidligere ble utført på tannlegekontoret.

– Der jeg jobbet oppbevarte vi kvikksølv i store mengder og på flasker helt uten beskrivelse av innholdet. En gang tannlegen mistet et diamantbor i vasken, skrudde vi opp vannlåsen og fant ut at den inneholdt så mye kvikksølv at det fylte to tredjedeler av et vanlig melkeglass. I dag vet vi hvordan rester av kvikksølv håndteres, men fortsatt påstår svenske yrkesmedisinere at jobben vi utførte, helt uten verneutstyr, var ufarlig, sier Molius.

Boken beskriver den lange kampen for rettferdighet og en erkjennelse av at kvikksølv er skadelig. «En erkjennelse av en diagnose som ansvarlige påstår ikke finnes», som det står det i boken. Molius viser her til

WHO (Verdens helseorganisasjon) som har et klassifiseringssystem for sykdommer og diagnoser under rubrikken «Kvikksølvforgiftning, ICD 985».

– Jeg har funnet dokumentasjon på at man var kjent med kvikksølvforgiftning allerede på slutten av 1930-tallet. Det ble den gang gitt ut en bok, Nordins Yrkessykdommer, som beskriver kvikksølvforgiftning, og to tannhelsesekretærer fikk på den tiden godkjent sine skader som yrkesskade. I dag får ingen av oss godkjent våre skader som yrkesskade og vi blir diagnostisert som psykisk syke. Svenske yrkesmedisinere motarbeider saken aktivt. Det kan også se ut som om problemet med godkjenning er kjønnsbestemt. Jeg har eksempler på to gullsmeder som smeltet amalgam i tenner for å hente ut gullet som var benyttet. Disse to mennene fikk godkjent kvikksølvforgiftning som yrkesskade. Et annet eksempel er en sveiser som sveiset rør i gulvet under et tannlegekontor. Han ble forgiftet og fikk godkjent dette som yrkesskade, sier Margaretha Molius.

Er du interessert i boken, kan denne bestilles hos Tf-Infotjänst, Tandvårdskadeförbundet, Bergsunds Strand 9, 117 38 Stockholm. Du kan også forsøke e-post: info@tf.nu

Utskiftning av amalgamfyllinger

Pasienter som fikk byttet ut sine amalgamfyllinger, rapporterte minsket intensitet av helseplager tre år etter utskiftningen. Dette viser en studie som er utført ved Bivirkningsgruppen for odontologiske biomaterialer ved Uni helse i Bergen.

Av: Trygve Bergsland

Før behandlingen startet hadde pasientene helseplager som de mistenkte kunne være forårsaket av amalgamfyllingene. Vanlige plager er i følge forskerne smaksforstyrrelser, tretthet, plager fra mage og tarm, samt plager fra muskler og ledd. I en referansegruppe som ikke fikk byttet ut amalgamfyllingene, var det ingen endret intensitet av helseplagene etter tre år.

Bred forskning

Uni Helse driver forskning innen fagområder som har betydning for helse, livsstil og arbeid og jobber tett med Institutt for samfunnsmedisinske fag og Institutt for biologisk og medisinsk psykologi, ved Universitetet i Bergen.

Studien omfatter totalt 40 pasienter, 20 i en behandlingsgruppe og 20 i en referansegruppe. Alle var tidligere utredet ved Bivirkningsgruppen i Bergen. Pasientene beskrev helseplager som de selv knyttet til amalgamfyllinger, men grunnet fravær av kontaktallergiske reaksjoner (se faktaboks) ble ingen av deltakerne anbefalt amalgamutsiftning etter utredningen ved Bivirkningsgruppen. Etter å ha blitt inkludert i studien fikk behandlingsgruppen byttet ut alle sine amalgamfyllinger etter retningslinjer fra Bivirkningsgruppen og ble deretter fulgt opp over en periode på fem

år. Referansegruppen mottok ingen form for behandling.

Ved oppfølgingen tre år etter at alle amalgamfyllingene var fjernet, rapporterte forsøksgruppen i gjennomsnitt minsket intensitet av helseplager. Sammenliknet med referansegruppen var minskningen statistisk signifikant for plager fra munnhulen og for generelle helseplager. Resultatene fra studien er i tråd med tidligere studier fra Norge og Tyskland hvor det også ble registrert nedgang i selv-rapporterte helseplager etter utskiftning av amalgamfyllinger.

Flere mulige forklaringer

Forskerne mener det kan finnes flere mulige forklaringer på nedgangen i rapporterte helseplager. Minsket eksponering for kvikksølv etter utskiftning til andre tannmaterialer kan være én forklaring. Faktorer som pasientenes forventninger til at amalgamutsiftning er en virkningsfull behandling, og det å ikke lenger trenge å bekymre seg over å ha amalgam i tennene, kan også ha virket inn på resultatet. Den generelle omsorgen og interessen som pasientene over tid har opplevd i forbindelse med behandling og oppfølging, kan også ha hatt betydning for reduksjonen av helseplager.

Kontaktallergiske reaksjoner

Reaksjon mot amalgamfyllinger kan vise seg som hvite (og iblant også rødlige) forandringer i munnslimhinnen i kontakt med amalgamfyllinger. Pasienter med kontaktallergiske reaksjoner mot amalgamfyllinger er ofte allergiske mot kvikksølv. Etter utskiftning til annet fyllingsmateriale vil reaksjonen som regel bli borte. Pasienter som har kontaktallergiske reaksjoner kan få stønad fra folketrygden for utskifting av de aktuelle fyllingene. Les mer om trygdestønad på helse.uni.no.

Grundig og allsidig utredning

Bivirkningsgruppen mener personer med generelle helseplager som de relaterer til amalgamfyllinger, bør utredes grundig og allsidig slik at alvorlige sykdommer ikke blir oversett, og slik at bivirkningsreaksjoner kan diagnostiseres og behandles. Dette er også beskrevet i Helsedirektoratets Retningslinjer for utredning og behandling ved mistanke om bivirkninger fra odontologiske biomaterialer.

Nytt prosjekt under planlegging

Helsedirektoratet har på oppdrag av Helse- og omsorgsdepartementet opprettet en arbeidsgruppe som planlegger et prosjekt som omfatter utprøvede behandling rettet mot pasienter med helseplager som de selv relaterer til tannmaterialer. Bivirkningsgruppen skal delta, og det er planlagt å starte pasientbehandling på prosjektet i 2012.

Kilde: Bivirkningsbladet

Kurs og konferanser for tillitsvalgte 2012

Grunnopplæringen for tillitsvalgte:

Grunnopplæringen i Parat består av trinn1–3, og er et tilbud til alle nye tillitsvalgte. Gjennom grunnopplæringen skal tillitsvalgte møte Parat som en profesjonell aktør som setter den tillitsvalgte og den-nes behov i fokus. Hovedmålsettingen ved denne opplæringen er å gjøre den enkelte i stand til å utvikle og ivareta rollen som tillitsvalgt på en god måte, for å gjennom dette kunne ivareta medlemmenes behov.

Trinn1

Nye tillitsvalgte blir etter kort tid invitert av regionkontoret til et trinn1-kurs. Her får den tillitsvalgte en introduksjon til gjeldende lov- og avtaleverk, en presentasjon av Parat som organisasjon og refleksjon rundt rollen og vervet som tillitsvalgt. Den nye tillitsvalgte skal også introduseres for Parats kurstilbud. Trinn1-kurset strekker seg over en halv dag.

Trinn2

Etter å ha vært gjennom trinn1 skal den tillitsvalgte gis tilbud om deltakelse på trinn2-kurs. Denne samlingen er også regionalt forankret og setter fokus på rollen som tillitsvalgt. Rettigheter, plikter, arbeidsoppgaver, hjelpemidler og virkemidler. Her

handler det om å skape trygghet i rollen som tillitsvalgt, introdusere begreper og systemer. Trinn 2-kurset strekker seg over tre dager.

Trinn3

Etter gjennomgang av trinn1 og trinn2 gis den tillitsvalgte tilbud om deltakelse på trinn3-kurs. Denne samlingen tar utgangspunkt i sektor-/avtaleområde og bygger videre på det man har vært gjennom i de foregående samlingene, men med en større grad av fordypning. Trinn3-kurset strekker seg over tre dager.

Fordypningskurs for tillitsvalgte:

Fordypningskursene tilbys tillitsvalgte som har gjennomført grunnopplæringen og har behov for kurs innenfor spesielle områder. Fordypningskursene er bygd opp rundt de temaene som grunnopplæringen inneholder, men gir en grundigere presentasjon av spesielle tema. For de fleste fordypningskursene kreves det forkunnskaper som grunnopplæringen i Parat eller tilsvarende kompetanse.

I 2012 arrangeres disse fordypningskursene for tillitsvalgte:

- Retorikk

- Konfliktåndring
- Forhandlingsteknikk (sektorvise kurs)
- Lokale forhandlinger i statlig sektor (regionsvise kurs)
- Tilsetningsråd i staten
- Økonomiforståelse for privat sektor
- Tale- og presentasjonsteknikk
- Arbeidsrett: Nedbemanning og permittering i privat sektor

Påmelding og kontakt til kurs for tillitsvalgte i Parat:

Påmelding: www.parat.com – kurskalender – velg kurs – meld på aktuelt kurs

Kontakt: kurs@parat.com.
Sentralbord: 21 01 36 00.

- Grunnopplæring: Hege Thorud, 92 44 98 19.
- Fordypning: Rosita Sperstad, 90 66 58 37.
- Eksamenskurs: Marianne Hårtveit, 97 16 72 93.

For informasjon og påmelding til trinn1, trinn2 og regionkonferanser: ta kontakt med ditt regionkontor.

I 2011 begynte vi et arbeid med å revidere grunnopplæringen for nye tillitsvalgte. Ikke fordi det vi hadde fungerte dårlig, men fordi vi ønsket å gjøre den enda bedre. Det overordnede målet med revisjonen har vært å lage en opplæring som får de tillitsvalgte raskere operative i jobben.

Hovedstrukturen i grunnopplæringen er omtrent uendret, men vi har ryddet litt for å få til en bedre arbeidsdeling mellom de tre trinnene. Det viktigste vi har gjort er å endre en god del på form og undervisningsmetoder i hvert kurs. Ønsket har vært å få til en opplæring som engasjerer deltakerne mer og med flere praktiske problemstillinger å arbeide med.

Kurs januar–april

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
Januar	2	3 Konflikthåndtering 3 dager Sanner Hotell	4	5	6	7	8
	9	10	11	12	13	14	15
	16	17	18	19 Retorikk 2 dager Sanner Hotell	20	21	22
	23 Coaching 4 dager Nito (Oslo)	24	25	26 Tilsettingsråd, statlig sektor 1 dag Oslo	27	28	29
	30	31					
Februar			1 Forhandlingsteknikk KS, med lokale forhandlere 3 dager Sanner Hotell	2	3	4	5
	6 Coaching 4 dager Nito (Oslo)	7 Forhandlingsteknikk, privat sektor 3 dager Sanner Hotell	8 Trinn 2 Vest 3 dager Edvard Grieg, Sandsli, Bergen	9	10	11	12
	13	14 Trinn 2 Øst og Sør 3 dager Kongsberg	15 Trinn 2 Nord og Midt 3 dager Quality Hotell Saga, Tromsø	16	17	18	19
	20	21	22	23	24	25	26
	27	28	29				
Mars				1	2	3	4
	5	6	7	8	9	10	11
	12	13	14 Trinn 3 Privat og Spekter, 3 dager Sanner Hotell	15	16	17	18
	19 Økonomiforståelse og lokale forhandlinger. Privat sektor 3 dager Olavsgaard	20 Forhandlingsteknikk. Statlig sektor 3 dager Olavsgaard	21	22	23	24	25
	26	27	28	29	30	31	
April							1
	2	3	4	5	6	7	8
	9	10	11	12	13	14	15
	16	17	18	19	20	21	22
	23	24	25 Trinn 3 Stat 3 dager Sanner Hotell	26	27	28	29
30							

Fordypningskurs
 Grunnopplæring
 Eksamenskurs
 Parat-konferanser, regionkonferanser

Kurs mai–august

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
Mai		1	2	3	4	5	6
	7	8	9 Konflikthåndtering 2 dager Britannia, Trondheim	10	11	12	13
	14	15	16	17	18	19	20
	21	22 Trinn 2 Nord og Midt 3 dager Rica Nidelven	23	24	25	26	27
		28	29 Trinn 2 Øst og Sør 3 dager Kongsberg	30	31		
Juni	4	5	6	7 Konflikthåndtering 2 dager Sanner Hotell	8	9	10
	11	12	13 Tale- og presantasjonsteknikk 2 dager Sanner Hotell	14	15	16	17
	18	19	20	21	22	23	24
	25	26	27	28	29	30	
							1
Juli	2	3	4	5	6	7	8
	9	10	11	12	13	14	15
	16	17	18	19	20	21	22
	23	24	25	26	27	28	29
	30	31					
August			1	2	3	4	5
	6	7	8	9	10	11	12
	13	14	15	16	17	18	19
	20	21	22	23	24	25	26
	27	28	29 Arbeidsrett. Nedbemanning og permittering. Privat sektor 2 dager Sanner Hotell	30	31		

■ Fordypningskurs
 ■ Grunnopplæring
 ■ Eksamenskurs
 ■ Parat-konferanser, regionkonferanser

Eksamensrettede kurs for tillitsvalgte:

Parat har siden dannelsen i 2005 tilbudt eksamensrettede kurs i samarbeid med universitet og høyskoler. Dette har vist seg å være et populært tilbud for erfarne tillitsvalgte som ønsker faglig videreutvikling eller å formalisere den kompetansen de har tilegnet seg i rollen som tillitsvalgt.

I samarbeid med Høgskolen i Buskerud (HiBu) tilbyr vi «Årsstudium for tillitsvalgte»

som gir 60 studiepoeng. Studiet består av fem selvstendige moduler eller kurs, herav tre obligatoriske og to valgfrie. Det legges ikke opp til at kursene skal tas fortløpende, da dette vil bli for arbeidskrevende samtidig med tillitsverv og jobb. Kursmodulene er satt opp i en forutsigbar rekkefølge, noe som skal gjøre det lettere å vite når kurset vil bli holdt neste gang.

Tillitsvalgte som har bestått «Årsstudium for tillitsvalgte» får automatisk generell studiekompetanse, noe som åpner for videre studier ved universitet og høyskoler.

For mer informasjon om årsstudiet for tillitsvalgte, eller oversikt over eksamensrettede kurs, se hjemmesiden www.parat.com – kurs og utdanning – eksamensrettede kurs.

Kurs september–desember

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
September	3 Lokale forhandlinger, statlig sektor, Øst 1 dag Oslo	4 Regionkonferanse Midt 2 dager Region midt	5 Lokale forhandlinger, statlig sektor, Vest 1 dag Region vest	6 Lokale forhandlinger, statlig sektor, Midt 1 dag Region midt Regionkonferanse Vest 2 dager Region vest	7	1 8	2 9
	10	11	12 Regionkonferanse Nord 2 dager Region nord	13	14 Lokale forhandlinger, statlig sektor, Nord 1 dag Region nord	15	16
	17	18	19 Lokale forhandlinger, statlig sektor, Sør 1 dag Region sør	20 Regionkonferanse Sør 2 dager Region sør	21	22	23
	24 Regionkonferanse Øst 2 dager Region øst	25	26	27	28	29	30
	1	2	3	4	5	6	7
Oktober	8	9	10	11	12	13	14
	15 Trinn 2 Vest 3 dager Quality Hotel Edvard Grieg, Bergen	16 Trinn 2 Øst og Sør 3 dager Kongsberg	17	18	19	20	21
	22	23 Trinn 2 Nord og Midt 3 dager Britannia Trondheim	24	25	26	27	28
	29	30	31 Konflikthåndtering 1 dag Oslo				
	1	2	3	4	5	6	7
November	8	9	10	11	12	13	14
	15	16	17	18	19	20	21
	22	23 Trinn 2 Øst og Sør 3 dager Kongsberg	24	25	26	27	28
	29	30	31				
	1	2	3	4	5	6	7
Desember	8	9	10	11	12	13	14
	15	16	17	18	19	20	21
	22	23 Trinn 3 Privat 3 dager Sanner hotell	24	25	26	27	28
	29	30	31				
	1	2	3	4	5	6	7
Desember	8	9	10	11	12	13	14
	15	16	17	18	19	20	21

Fordypningskurs
 Grunnopplæring
 Eksamenskurs
 Parat-konferanser, regionkonferanser

Krav til autorisasjon

Vil det i fremtiden kreves at alle ansatte på tannlegekontorene skal inneha autorisasjon? Autorisasjon benyttes for å sikre det kvalitetskrav myndighetene krever. Når tannleger ansetter uautoriserte helsearbeidere kan målet være å spare penger, fremfor å sikre hygiene-sikkerheten for pasientene.

Av: Katrine Andresen Roald, advokatfullmektig i Parat

Yrkestittelen tannhelsesekretær, er beskyttet. Dette innebærer at personer uten autorisasjon ikke har adgang til å bruke samme tittel, eller tittel som ligner. Et høynet kvalitetskrav på tannlegekontorene er kanskje et spørsmål, om sikkerhet for pasientene, men det er også et lønsspørsmål. Uten å konkludere tar denne saken opp fordeler og ulemper knyttet til et generelt krav om autorisasjon for alle tannhelsesekretær-funksjoner – på alle landets tannlegekontor.

Fag og etikk

Autorisasjonsordningen er hjemlet i helsepersonelloven. De lover og regler som regulerer yrkesutøvelsen, må derfor tannhelsesekretærer med autorisasjon være kjent med. Det stilles krav om faglig og etisk høy standard hos den som er autorisert. Det følger et selvstendig og personlig ansvar for å utføre sine arbeidsoppgaver forsvarlig for tannhelsesekretærer med autorisasjon.

Har man ikke autorisasjon, er det imidlertid tannlegen som er ansvarlig for det arbeidet sekretæren utfører. Autorisasjon innebærer dermed at ansvaret for blant annet hygiene overføres fra tannlegen til sekretæren. Tannhelsesekretærers opplæring angår i stor grad hygienekrav og derav sterilisering. Ved å bruke autoriserte tannhelsesekretærer sikrer derfor tannlegen at det settes tilstrekkelig fokus på hygiene. Dette er svært viktig i et samfunn der man har stor grad av inn- og utvandring med ny bakterieflora og sykdommer.

Uautorisert og manglende kvalifikasjoner

I utgangspunktet fremstår det derfor svært attraktivt å kun ansatte tannhelsesekretærer som har autorisasjon. Allikevel er det flere tannleger som ønsker ansatte uten autorisasjon. Bakgrunnen for dette i enkelt tilfeller kan være personlige egenskaper og praktiske kvalifikasjoner. Sett bort fra den enkeltes egenskaper og evner, er det også en motivasjonsfaktor for tannlegen at sekretærer uten autorisasjon kan lønnes på et lavere nivå.

Et problem flere steder i landet er at det mangler tilstrekkelig antall autoriserte tannhelsesekretærer.

Vilkår for autorisasjon

Utgangspunktet er i dag at autorisasjon gis til søkere som har bestått en treårig utdanning som tannhelsesekretær fra en godkjent videregående skole.

Tidligere fantes det i tillegg en overgangsordning som gjaldt de som hadde jobbet i yrket før 2001. Overgangsordningen innebar at realkompetanse kunne erstatte formell kompetanse. Denne overgangsordningen er ikke lenger tilgjengelig, men du kan fremdeles gjennom samtale med en godkjent videregående skole finne frem til om deler av din tidligere formelle kompetanse kan erstatte deler av studiet.

Etter fullført utdanning søker du til statens autorisasjon av helsepersonell, som gir autorisasjon dersom utdanningskravet er oppfylt.

Hvordan kan det påvirke deg dersom du ikke har autorisasjon i dag?

Per dags dato er det ikke slik at du må ha autorisasjon for å utføre de arbeidsoppgavene som en tannhelsesekretær gjør. Det er ikke oppgavene som er beskyttet, kun tittelen. Manglende autorisasjon påvirker dermed ikke hvilke arbeidsoppgaver du kan utføre.

Manglende autorisasjon kan imidlertid i mange tilfeller gjøre det svært vanskelig å få jobb, og særlig gjelder dette i det offentlige.

Videre vil manglende autorisasjon kunne ha betydning for ditt lønnsnivå. I henhold til mønsteravtalen, som

mange tannhelsesekretærer hos privatpraktiserende tannleger har i sin arbeidsavtale, er minstelønnsnivået ved ansettelse per 1. mai 2010, 239 800 kroner for stillinger uten utdanning, mens det er 279 200 kroner for de med autorisasjon. Dette skillet varierer noe med ansiennitet, men lønnsnivået for uautoriserte ligger gjennomgående under de autoriserte. I og med at det er lønnsnivået som er grunnlaget for pensjon, vil det også kunne påvirke ditt pensjonsnivå.

Hvorvidt du har autorisasjon vil også kunne ha betydning i en nedbemanningsprosess. Kompetanse er et saklig argument i utvelgelsen av hvem som skal sies opp. Dette

innebærer at det vil kunne være grunnlag for å fravike ansiennitet til fordel for den arbeidstakeren som har autorisasjon.

Generelt krav om autorisasjon

Et forslag kan være at man gjennom tariff- og mønsteravtalen oppsetter et generelt krav om at tannhelsesekretærer som har vært i arbeid et visst antall år, skal få tilgang til å ta den nødvendige utdanningen for å kunne få autorisasjon.

Et krav om at den enkelte arbeidstaker skal gjennomføre den utdanning som kreves for å få autorisasjon, vil være et gode for den enkelte arbeidstaker. Du vil få muligheten til å formalisere dine evner gjennom arbeidsforholdet. Dette vil øke din

individuelle kompetanse, samtidig som det vil øke kompetansen innen yrket.

Det vil også sikre at tannlegene ikke lenger har noen motivasjon for å ansette de som ikke er faglærte, for å spare på lønnsutgiftene.

Til slutt vil det i samsvar med autorisasjonens formål kunne sikre pasienten en forsvarlig behandling ved at alle som foretar behandlinger og renser utstyr, er ansvarlig for det arbeidet de utfører. Dette vil også være svært heldig for tannlegen, da de vil få et redusert ansvar samtidig som de får høyere kvalitet på klinikken sin.

Hvordan bør et slikt krav utformes?

Retten til å ta utdanning bør muligens utformes som en absolutt regel. Arbeidstaker vil dermed få en rett, men også en plikt, til å ta utdanning. Begrunnelsen for at det er hensiktsmessig med en slik formulering er at dersom det utformes som et tilbud, risikerer man at arbeidstaker føler seg presset til å ikke hevde sin rett. Arbeidsgiver kan for eksempel be om at man utsetter utdanningen til bedre økonomiske tider eller lignende.

En rett og plikt til å ta utdanning etter en viss periode, vil imidlertid ikke gi grunnlag for å ansette midlertidig frem til man får autorisasjon. Arbeidstaker må være fast ansatt i hele perioden, også frem til man får autorisasjon. Ansettelsesforholdet kan altså ikke opphøre uten oppsigelse dersom man velger å ikke gjennomføre kravet om autorisasjon.

Ved utformingen bør det reguleres hvem som skal dekke kursavgiftene knyttet til et slikt utdanningskrav. I tillegg bør det reguleres hvorvidt det kan, eller skal, gjennomføres innenfor arbeidstiden, eller om det forventes at arbeidstakeren fortsetter å

arbeide som før samtidig som utdannelsen gjennomføres.

Det er selvsagt svært viktig at man legger opp til en bærekraftig modell. Dette innebærer at det trolig kan bli vanskelig å kreve at arbeidsgiver skal betale utgifter knyttet direkte til utdannelsen, men også dekke en vikar mens man gjennomfører utdannelsen.

Trolig kan man derfor se for seg at et slikt utdanningsopplegg må gjennomføres ved siden av alminnelig arbeid.

Hva kan være problemet med å stille det som et absolutt krav?

Et krav om autorisasjon vil som nevnt ovenfor gi arbeidstaker en rett, men det vil også medføre en tilsvarende plikt.

Dersom man oppstiller autorisasjon som et absolutt krav i arbeidsavtalen, kan det tenkes at det er saklig grunn til oppsigelse hvis man ikke har det. Dette vil kunne være problematisk for de som ikke har anledning til å gjennomføre utdanningen grunnet sin livssituasjon.

Det er også en risiko for at arbeidsgiver finner andre grunner til å si opp før man har krav på å få gjennomføre utdanningen, for å kunne komme seg unna å dekke utdanningen. Dette vil imidlertid ikke være saklig grunn til oppsigelse.

En mulig løsning på dette kan være at man lager en ny overgangsordning. Allikevel vil det alltid være slik at noen faller utenfor slike ordninger. Dette kan man se fra den forrige overgangsordningen. Det var flere

som ikke hadde kjennskap til ordningen og derfor falt utenfor.

Det kan tenkes at kravet til autorisasjon for tannhelsesekretærer burde lovfestes, samtidig som retten til å få utdanning gjennom arbeidsgiver kan avtales gjennom tariff- og mønsteravtale.

Lovfestede krav til utdanning er en kjent løsning fra andre yrkesgrupper, for eksempel elektrikere. I forskrift om kvalifikasjoner for elektrofagfolk, stilles det krav om at de som skal utføre arbeidet har formell utdanning. Det finnes imidlertid enkelte oppgaver man kan utføre, slik som opprydning og bistand med forberedelsene, men ikke selve den elektriske tilkoblingen. En annen tenkelig løsning kan derfor være det samme for tannhelsesekretærer, for eksempel at det kun er tannhelsesekretærene som får utføre arbeid knyttet til hygiene.

Hvorvidt man bør innføre et slikt krav og hvordan det bør utformes, er derfor et vurderings spørsmål uten noe entydig svar. Det ovennevnte kan imidlertid være noen punkter til debatt.

Foto: Gerd Bang-Johansen og Anne-Gro Aarmo

Nordental 2011 i Bergen

13.–15. oktober i år ble Nordental gjennomført og Tannhelsesekretærenes Forbund hadde som vanlig masse besøk av tannhelsesekretærer fra hele landet. Dette er Norges største og viktigste møteplass for dentalbransjen og det er her landets

tannhelsepersonell og alle de sentrale leverandørene av utstyr og tjenester rettet mot tannhelseteamet møtes.

Nordental 2012 vil bli avholdt 11.–13. oktober på Norges Varemesse, Lillestrøm.

Sogn Videregående skole: Hanæ Bougrine, Maria Saber og faglærer Hege Markussen.

Utdanningsmesse i Spektrum

Utdanningsetaten i Oslo arrangerte nylig en stor utdanningsmesse i Spektrum i Oslo. Her var de fleste utdanningsretninger representert. Messen ble besøkt av nærmere 12 000 elever fordelt over tre dager.

Hege Markussen som er faglærer for tannhelsesekretærene forteller at de sliter med å fylle klassene, men tror det blir bedre når de flytter til ny skole i 2013.

– Yrket skulle vært bedre betalt og det burde være obligatorisk at tannlegekontorene ansetter autoriserte tannhelsesekretærer, sier Hege Markussen.

Medlemsmøte i Larvik

Reidun Wendel er tannhelsesekretær i Larvik og sammen med flere kollegaer fikk de, onsdag 28. september, besøk fra NAV i Tønsberg. Grethe Sedal og Anne Taraldsen fra Helfo (Helseøkonomiforvaltningen) orienterte om refusjonsordningen fra Helfo. Helfo er opprettet for å hjelpe befolkningen å finne fram til riktig tjeneste i Helse-Norge og har ansvaret for oppgjør til landets 20 000 behandlere utenfor sykehus. Refusjonsordningen omfatter blant annet utgifter til behandling, legemidler og andre utgifter pasientene kan ha rett til å få dekket etter kapittel fem i Folketrygdloven. HELFO utsteder også Europeisk helsetrygdkort og mottok 510 000 bestillinger av dette i 2010.

Wendel forteller at Sedal og Taraldsen utfører dette informasjonsarbeidet gratis på egen fritid. Bevertning og én flaske vin til foredragsholderne ble derfor sponset av tannlege, Brynjar Herland.

Tannhelsesekretærene fra Larvik fikk mye nyttig informasjon om refusjonsordningene til Helfo. Foto: Reidun Wendel.

Her er alle samlet ute i det flotte været.

Den offentlige tannhelsetjenesten i Vest Agder har gjennomført personalseminar på Rosfjord Strandhotell og samlet samtidig tannhelsesekretærene til et medlemsmøte.

Anne-Lise Olsen og Åse Berit Flemming forteller at det var sol fra klar himmel, og de benyttet anledningen til å samlet sammen hagemøbler fra flere leiligheter slik at de kunne avholde møtet utendørs. Det ble på møtet informert om hva som skjer i ThsF og hvilke planer som foreligger i tiden fremover. Det er valgt inn to nye tillitsvalgte og det ble planlagt et nytt medlemsmøte på Vågsbygd Tannklinik- og deretter et nytt møte våren 2012.

Gratis utdanning

Åsane videregående skole i Bergen starter i januar opp med gratis kurs for voksne som ønsker yrkesutdanning som tannhelsesekretær. Kurset gir praktisk og teoretisk undervisning på deltid og eksamen gjennomføres i januar 2013.

Voksne kan fra det året de fyller 25 år ha rett til gratis videregående utdanning dersom de ikke har fullført dette tidligere (opplæringsloven paragraf 4A - 3). Det er et krav om at man har praksis fra faget før en starter med teoriundervisningen. Dette betyr at den som arbeider innenfor et yrke der en ønsker fagbrev, kan få gratis teoriundervisning i faget. Etter kurset og med bestått eksamen kan en gå opp til fagprøven dersom man har nok praksis i faget.

Mer informasjon finner du på hordaland.no

Returadresse:
Parat
Boks 9029 Grønland
0133 OSLO

gjensidigebank.no

GJENSIDIGE

NORGES BESTE HØYRENTTEKONTO

Dine Penger
15.11.2011

Få mer ut av sparepengene dine!

Oppretter du høyrentekonto hos oss nå, får du sparerente på 3,65%*).

Ring oss gjerne på 03100
hvis du lurer på noe eller
se gjensidige.no/ys.

*) Rentebetingelser pr. 15.11.2011. Renten gis på hele beløpet ved innskudd over 100 000 kroner og kontoen har fire gebyrfrie uttak per år.